

Äkkiväärää pyhää

Ville Ranta
Paratiisisarja (WSOY)

Ville Ranta on suomalaisen sarjakuvan "mies kuin ankerias": Rannasta tai hänen tuotannostaan ei oikein saa otetta, ei sitten millään. Tekijä pakenee määritelmiä. Rannalta on nähty maagista realismia, omaelämäkerrallista tilitystä, kuvia kumartelematonta suurmieskuva ja nyt tulee puskararssi, joka pohjaa suoraan Vanhaan Testamenttiin.

Aatami herää paratiisista ja löytää viereltään Eevan. Seksin ilot avautuvat maailman ensimmäiselle pariskunnalle hetkissä, mutta samalla löytyy myös syyllisyys. Hyvän ja pahan ero jää pariskunnalle hämäräksi, vaikka he pääsevätkin maistamaan kiellettyä hedelmää. Synti-lankeemus tapahtuu ilman, että kukaan varsin mitään oppii. Kokonaisuus on kuvitettu Rannan ekspressionismin kanssa flirttailevalla, väitvönnön luonteella vesiväritekniikalla.

Raamatun tarinoiden sovittaminen vetäväksi tarinaksi on temppu sinänsä. Raamatun tulkinta taiteen kautta on toki arvokasta, koska niin moni länsimaisen kulttuurin piirre pohjaa

siihen. Silti järjen etsiminen kristittyjen – tai oikeastaan kenen tahansa muunkaan – pyhästä kirjasta on kolmiyhteyden muotoisen palikan hakkamista suorakulmaiseen reikään: ehkä hauskaa terapiaa, mutta lopulta mahdoton tehtävä.

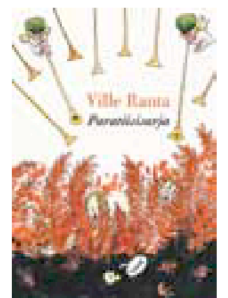
Rannalla näyttää kuitenkin olevan hauskaa Raamatun kertomusten parissa. Paratiisisarja on jossain kanteeksi-pynnön ja satiirin välissä. Teos sovitaa Raamatun harhaisesta Genesiksestä jonkinlaisen toimivan draaman viattomista ihmisistä, pötköistä Taivaan airuista ja mustasukkaisuudesta Jumalasta.

Rannalle on turhaan soviteltu erilaisia "vakavan" taiteilijan viittoja tai tekotaiteellisen pönnöttäjän hattuja. Molemmat yritykset on tuhoon tuomittu, koska vaikuttaa siltä, että lopulta Ranta on sisimmässään humoristi. Esimerkiksi sovitus Paratiisisarjasta voisi hyvinkin pyöriä jonkin tavallista edistyskellisemmän pikkukylän kesäteatterin ohjelmistossa. Aatami ja Teema naivat kuin kanit Paratiisissa ja kohkaavat hysteerisenä tietämättömyydessään samalla, kun Muumi-kirjojen mörön näköinen Jumala

ärähtelee pettyneenä luomustensa oikuille. Historian kuuluisimmasta tragediasta tulee farssi.

Kun yritin löytää vertailukohtaa Rannalle suomalaisen sarjakuvan historiasta, tein merkittävän havainnon. Ryhdyin listaamaan Rannan ominaispiirteitä taiteilijana. Äkkiväärä huumorintaju. Tausta jossain kaukana Etelä-Suomesta. Päältä mutkaton mutta tarkemmin katsottuna kompleksinen suhtautuminen seksuaalisuuteen. Ilkikurinen, mutta etäisen kunnioittava suhde uskontoon. Mittava sarjakuvatuotanto. Lopulta kokonaiskuva näytti selkeältä ja minulle jäi vain vääjäämätön johtopäätös: Ville Ranta on oman sukupolvensa Jope Pitkänen. Siinä missä Jope on traaginen humoristi, Ranta on humoristinen traagikko.

OTTO SINISALO

Robert Crumb: Genesis (TEOS)

"Raamatun ensimmäinen kirja kuvakertomuksena! Kokonaisuudessaan!", huutaa yhdysvaltalaisen underground-ikoni Robert Crumbin (s. 1943) *Genesis*-albumin kansi.

Mitäpä siihen lisäämään. *Genesis* tosiaan on sarjakuvaversio Mooseksen ensimmäisestä kirjasta. Siihen sisältyy luomiskertomus, syntiinlankeemus ja vedenpaisumus. Kuten myös Babelin tornin rakentaminen, Sodomian ja Gomorran tuho, Aabrahamin seikkailut sekä Jaakobin paini.

Underground-aikoinaan Crumb tunnettiin satiirikkona, joka nautti vakiintuneiden instituutioiden ärsyttämisen sekä psykedeelihuumeiden käytämisestä. Myöhemmin vuosinaan Crumb ei monen hippikalaisensa tavoin hurahtanut uskoon vaan pysytteli agnostikkona ja etsijänä. Siksi Crumbille Raamattu ei ole pyhä kirja vaan kokoelma myyttisiä kansantarinoita.

Lähtökohdat huomioon ottaen moni oletti, että Crumbin käsittelyssä Raamattu saisi kunnon kyytiä – edes pientä pyöritystä. Toisin kävi. Crumbin *Genesis* ei ole satiiri eikä edes omaääninen tulkinta Raamatun tapahtumista, vaan albumi on sarjakuvaksi muokattu Raamatun perinteinen, jopa konservatiivinen kuvitus. *Genesis* ei ole undergroundia, vaan historiallisen sarjakuvan ja Raamatun tulkinnan mainstreamia.

*Genesis*in käsikirjoituksessa Crumb ei tulkitse Raamatua juuri lainkaan. Albumin tarina ja tekstit puhekuplia myöten ovat suoraan Raamatun sanaa. Niissä kohdissa, joissa tulkinnan varaa on jäänyt esimerkiksi Raamatun epäselvyydestä johtuen, Crumb perustaa tulkintansa vakiintuneeseen raamatuntutkimukseen. Vähien tulkintojensa taustoja Crumb selittää *Genesis*in liiteosassa.

Omaa tulkintaa välttellessään Crumb menee sieltä, missä aita on matalin. Ratkaisu on tekijän kannalta helppo, sillä Raamatusta on vaikea sanoa mitään, mitä ei olisi aiemmin sanottu. Raamatunsa tuntevalle lukijalle Crumbin tulkinnattomuus tuo turvallisuuden tunnetta: *Genesis*istä lukiessaan ei säikähdä eikä ylläty. Pitkästyä kylläkin.

On ikävää, että myös kuvituksessa Crumb välttää rohkeiden tulkintojen tekoa. Crumb sovitaa Mooseksen ensimmäisen kirjan tapahtumat osaavasti sarjakuvamuotoon, mutta sovitus on konventionaalinen, jopa tylsä. Kuvitus aihevalintoineen on perinteistä – samat teemat, kuvakulmat ja teatraaliset henkilöhahmojen asennot löytää mistä tahansa Raamatun tarinoita kuvittavasta teoksesta. Perinteistä on myös tarinan kulku ruudusta toiseen: esimerkiksi kokeiluja sarjakuvan tehokeinoilla ei Crumb tee.

Onneksi Crumb sentään piirtää tutulla tyy-

Crumbista on tullut laimea, jopa vaaraton.

lillään. Mustavalkoinen, jyrkkiä sävyjä suosiva piirrosjälki sopii Raamatun päätökseen hyvin. Hieman uutta näkemystä Raamattuun tuovat Crumbille tyypilliset siloittelemattomat ihmis-hahmot: miehet ovat tummia ja rujonkarvaisia, naiset rehevän seksuaalisia. Tosin myös hahmoja piirtäessään Crumb on aiempiin töihinsä verrattuna häveliäs ja kiltti.

Mauri Kunnas varoitti eräässä *Nyrok City* -stripissään, että tämän päivän kapinallinen on huomispäivän pieru. *Genesis*-albumin perusteella Robert Crumbille on käynyt juuri niin. Hänestä on tullut laimea, jopa vaaraton. On hämmästyttävää, että underground-ikonin albumin merkittävien ostajaryhmä löytänyt USA:n raamatuntutkimuksen hyökkäeltä ja että Raamatun tapahtumista kiinnostavampaa tulkintaa repii äärikonservatiivinen traktatitai-turi Jack Chick.

VESA SAARINEN

Johanna Rojola (toim.): Raivoa ja lamaannusta – Kiilan albumi 2010 (TEOS)

Kuinka Aku Ankkaa luetaan -tyyppisten, populaarikulttuurin enemmän tai vähemmän piileviä arvolutauksia paljastavien analyysien fanina piristyn sarjakuvista, joita kutsutaan rehellisesti poliittisiksi. Oikeistolaisempi taide käyttää harvemmin itsestään tällaista määrettä. Perinteisen vasemmistolaisen kulttuuriyhdistyksen Kiilan sarjakuva-albumin esipuheessa ja tekijöiden omassa esittelyssä tunnutaan kuitenkin varovan tunnustamasta suoranaisesti väriä. Moni kutsuu itseään mieluummin tarkkailijaksi ja kommentoijaksi, julistajan sijaan.

Monitasoisella Suomisen Dolly -kollaasilla osallistunut Lissu Lehtimaja sanookin: "Minulle poliittinen on niin iso sana, että kaikki mahtuu sen alle. Teen siis poliittista sarjakuvaa." Selkeämmin päivänpoliittisen, ilmastomuutosta ja istuvaa pääministeriä sivuvan tarinan tehnyt Tuomas Kyrö taas muistuttaa: "Alemman velvollisuus on aina nauraa ylemmälleen. Nauru on aina pieni vallankumous."

Johanna Rojolan toimittamaan albumiin on haettu mukavan röpelöinen katsaus tekijöitä. Aiheiden skaala on laaja. Odotukset tarinoiden kanta-aottavuudesta vaikuttavat luki-läpymykseen ja pistävät miettimään uudelleen, mistä milloinkin on kyse, mutta kyse ei ole mistään alleviivaavien viestien kokelmasta. Arkielämän sattumukset ja moraalipohdinnat sekä kärjistävät fantasiat istuvat rinta rinnan runollisempien fiilistelyjen kanssa. Tuntuu, että osa töistä on räätälöity juuri tätä albumia varten ja osa taas ei.

Kokonaisuus on kuitenkin poukkoilevuudessaan onnistunut. Se on samalla pieni ajankuva sekä vuosikymmenen lopun yhteiskunnallisuudesta että suomalaisen sarjakuvan tyyliskaalasta. Vahvimpia tarinoita on Karstein Vollen kuvaus synkistelevien goottinuorten kohtaamisesta öljy-yhtiön kiiluvälimäisen belsebuubin kanssa: "Amatöörit. Haluatteko kuulla todellisesta pahuudesta?"

Ville Hännisen essee poliittisen sarjakuvan ja puupiirrosten historiasta valottaa kiinnostavasti kanta-aottavan taiteen jatkumoa. Ja mahtuupa kuvakalkaadiin eräskin pommiturbaaninen partaaukko. Vencere-mos!

AINO SUTINEN

Hannele Richert: Sielun koostumus – sudenkuoppien käsikirja (ZUM TEUFEL)

Sarjakuvantekijän varhaistuotantoa penkovat kokoelmat ovat monesti vaivaannuttavaa läpikahlattavaa – vähän kuin bändien demokokoelmat, jotka pääsääntöisesti ovat tosifaneille suunnattuja kuriositeetteja.

Helsingiläisen **Hannele Richertin** (s. 1978) *Sielun koostumus – sudenkuoppien käsikirja* -albumi väistää pahimmat karikat. Mustavalkoisen albumin sisältö on koottu kymmenen vuoden aikana syntyneistä sarjakuvista. Valmistelutyö on tehty huolella, sillä eri elämäntapa- vaiheissa valmistuneiden sarjakuvien laadussa ei tapahdu pahoja notkahduksia. Yksi asia kokoelman kasaamisvaiheessa on tosin unohtunut: albumissa ei kerrota, milloin mikään sarjakuva on valmistunut. Tästä johtuen Richertin kehitystä sarjakuvataiteilijana on vaikea seurata.

Sielun koostumus -albumi sisältää paitsi sarjakuvanovelleja ja lyhyitä filosofia pohdiskeluita, myös kevyitä strippejä. Pienet elämäntapa- filosofiset oivallukset ja novellit sopivat samaan pakettiin hyvin, mutta kokoelman keskelle upotetut stripit rikkovat välillä rytmiä.

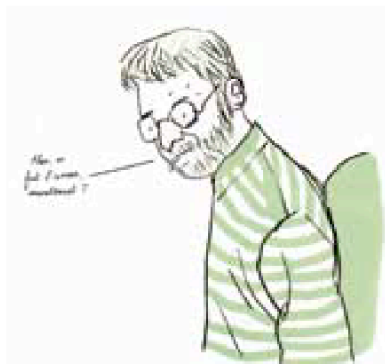
Richertin sarjakuvat ovat henkilökohtaisia, mutta eivät korostuneen omaelämäkerrallisia. Elämäntapa- filosofiset pohdinnat samoin kuin pienet novellit käsittelevät usein paitsi armoa myös itsensä voittamista ja vaikeuksien yli pääsemistä. Virkistävää on, että tummasävyiset tarinat päättyvät pääosin onnellisesti: Richertin kertomukset antavat lukijalle toivoa.

Richertin mustavalkoinen tyyli sopii tarinoiniin pääsääntöisesti hyvin. Richertin piirrosjälki on vuosien varrella kehittynyt, mutta perusasiat – esimerkiksi paksuhko viiva ja runsas tummien pintojen käyttö – ovat pysyneet melko muuttumattomina. Ruutujen ja sivujen sommittelu on Richertin sarjakuvissa tiivistä. Monien tarinoiden tunnelmaan tiivis kuvakerronta sopii hyvin, mutta välillä sivut ovat jopa liian täynnä tavaraa.

Kokonaisuutena Richertin albumi on kelpo esimerkki siitä, miten aiempaa tuotantoa kronikoivat kokoelmat kannattaa tehdä. Albumi on tasalaatuinen, lämmittelevä tehty kokoelma, josta ei löydy pahoja kauneusvirheitä.

VEESA SAARINEN

28 SARJAINFO

Judith Forest 1h25 (LA CINQUIEME COUCHE)

Angoulêmen sarjakuvafestivaaleilla julkaistu **Judith Forestin** esikoisteos *1h25* on panopäiväkirja ranskankielisestä sarjakuvamaailmasta. Albumin idea on yksinkertainen: nuori ranskatar tutustuu seksiä vinkuviin sarjakuvataiteilijoihin, päätyy sänkyyn milloin kenenkin kanssa – ja piirtää päiväkirjaan kaiken kokemansa.

Forest nimeää tekijät, esittelee asennot ja paljastaa pintaa. Albumin konsepti pakottaa kaikki ranskalaistaiteilijat lukemaan albumin, mutta tarjoaako *1h25* muille jotakin mielekäästä?

Sisällöltään *1h25* on päiväkirjasarjakuvaa, jossa seurataan tekijän minähahmon kokemuksia. Forest opiskelee kuvataidetta Pariisissa sekä etsii taiteen kautta identiteettiään ja rajojaan. Taiteilijanalku houkuttelua Angoulêmen sarjakuvafestivaaleille, jossa hän tutustuu sarjakuviin – sekä sarjakuva-alan ihmisiin. Monta kokemusta rikkaampana Forest muuttaa Brysseliin ja alkaa tehdä sarjakuva-albumia päiväkirjastaan.

Visuaalisesti *1h25* on toki kaunis, mutta albumista puuttuu kokonaan kuvan ja tekstin välinen yhteistyö. Forestin luonnosmainen piirrosjälki ja summittainen värititys pyrkivät tukemaan tekstin päiväkirjamaisuutta, mutta kuvat ovat usein jäykkiä, aivan kuin valokuvista piirrettyjä. Niistä ei tule esiin paikan päällä piirretyn kuvan välitöntä tunnelmaa.

Albumin kuvitus etäännyttää lukijan todellisuudesta niin pahasti, että Forestin piirrostyylillä saa kyseenalaistamaan tarinan totuudenmukaisuuden. Mutta toisaalta, miksi päiväkirjasarjakuvan pitäisi olla totta?

1h25 -albumin perusajatuksena on omaelämäkerrallisuudella leikkiminen, jopa teeskenteleminen. Albumi saa miettimään, voiko omaelämäkerrallinen sarjakuva koskaan olla täysin totta, sillä jokaisesta eletystä hetkestä tulee joka tapauksessa tulkintaa ja fiktiota, kun sen kertoo omin sanojin.

Lukijalle lienee lopulta se ja sama, onko tarina totta vai tarua. Riittää, että tarina toimii. Nyt sisältö ei kuitenkaan kannna. *1h25* poukkoilee yksittäisistä kuvasta ja tekstipätkästä toiseen. Teemat harhailevat, eikä tarina pysy millään kasassa. Pääpaino on tunnelmassa ja kuvituksessa. Epäselväksi jää, onko se ollut tekijän tarkoitus.

MARI AHOKOIVU

Marjane Satrapi: Pistoja (LIKE)

Marjane Satrapi muistetaan parhaiten Iranin lähihistoriaa tarkastelevista *Persepolis*-kirjoista. Vastikään suomennettu *Pistoja* käsittelee samaa aihealuetta, mutta rajatun henkilökunnan kautta ja lyhyemmän tapahtuma-ajan sisällä.

Marjane-niminen hahmo toimii minäkertojana, mutta jää enimmäkseen taustalle päästään ääneen joukon eri-ikäisiä naisia. Tarinointi alkaa, kun sukulaisten ja lähipiirin yhteinen ateria päättyy. Miehet menevät nokosille, naiset tiskaavat astiat ja Marjane keittää teet. Alkuaasetelma vaikuttaa perin konservatiiviselta, mutta tulkinta kyseenalaistuu kirjan edetessä.

Kaavamaiseen sukupuoliroolijakoon perustuvaa kullissia ei lähdetä kaatamaan ryminällä, vaan se murenee pala palalta naisten kertomien tarinoiden myötä. Aiheena ovat niin sanottuun avioelämään liittyvät asiat esiviollisesta seksistä intiimialueiden plastiikkakirurgiaan. Koska keskustelu käydään Teheranissa, myös suvun ja muun ympäristön odotuksilla on tarinoissa tärkeä rooli.

Albumissa erilaisten naisten kertomukset paljastavat kokemuksia paitsi miehistä, myös siitä, miten sääntöjä voi noudattaa, kiertää tai olla noudattamatta. Useimmat tuntuvat olevan sovinnaisia vain näön vuoksi.

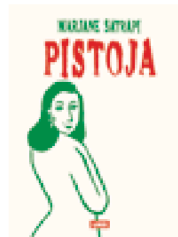
Kepeässä ympäristössä kuvatut henkilöhahmot kertovat järkyttäviäkin kokemuksia. Tämä Satrapille tyypillinen vakavuuden ja hilpeän vallattomuuden yhdistelmä on tuttu myös *Persepolis* -sarjasta ja nostaa kirjan tavallisen juorukerhokuvauksen yläpuolelle. Kerronta on yhtä aikaa älykäästä ja viihdyttävää, mikä lienee Satrapin suosion salaisuus.

Satrapin piirrokset eivät uudista kuvakerrontaa, mutta sitä ei taida kukaan odottaa. Satrapilla on oma tyylinsä: voimakkaiden viivojen ja kontrastien yksinkertainen mutta omaleimainen "sinne päin" -tyyli riittää hyvin tarinan välittämiseen. Hahmot pysyvät tunnistettavina ja ovat keskenään riittävän erilaisia, jotta lukija pysyy moniäänisessä keskustelussa mukana.

Albumissa tärkeintä on sanoman välittyminen. Tekstiä on paljon, muttei onneksi liikaa kuviin nähden. Toisinaan kuvat toistavat tekstin viestiä, mutta hetkittäin vuorovaikutus on vapaampaa. *Taina Helkamon* käännöstyö ja *Ida Takalan* tekstausta toimivat niin hyvin, ettei tekstin paljous peitä tarinaa alleen.

Kun nokosilta herännyt, kunnioitettua perheen päätä kielletään loppukohtauksessa osallistumasta keskusteluun, alkutilanteen asetelma kääntyy pääläelleen. Naiset eivät sulkeudu alistettuina omaan ompelukerhoon, vaan yhtä lailla miehet suljetaan sen ulkopuolelle.

HANNELE RICHERT

Joe Sacco: Footnotes in Gaza (RANDOM HOUSE)

Yhdysvaltalainen Joe Sacco (s. 1960) pidetään journalistisen sarjakuvan mestarina. Eikä syyttä: Saccon parhaat työt ovat tarkkana näköisiä reportaaseja vaikeista aiheista, kuten Bosnian sodasta sekä Palestiinan alueen ongelmista.

Suomessa Saccon tunnetuin julkaisu lienee albumi *Palestiina*. Siinä Sacco raportoi palestiinalaisten historiasta sekä nykyelämästä Israelin varjossa Länsirannalla ja Gazan alueella. Albumi on ollut myynti- ja arvostelumenestys – esimerkiksi vuonna 1996 se voitti arvostetun American Book Awardin.

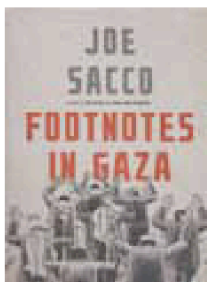
Sacco palaa Palestiinan alueen ongelmiin viime vuonna julkaistussa albumissa *Footnotes in Gaza*. Teoksessa Sacco matkustaa Gazan kaistaleen eteläosiin ottamaan selvää vuonna 1956 tapahtuneesta verilöylystä, jossa israelilaiset sotilaita surmasivat 111 palestiinalaista. Albumi koostuu paitsi Saccon artikkeleista Gazan alueella, myös lukuisten palestiinalaisten kertomuksista ja muistoista.

Footnotes in Gaza on voimakas lukukokemus. Albumi tuo Palestiinan kauhu ja kurjuuden lukijan eteen – ei synkistellen tai mässäillen, vaan ihmisten kokemusten kautta tapahtumia raottaen. Saccon albumissa äänen saavat monenlaiset ihmiset – isoäidit, veljet, sotien veteraanit ja siviiliuhrit. Israelilaiset ja palestiinalaisterroristitkin.

Saccon albumi on malliesimerkki siitä, miten puhuttelevaa journalistista sarjakuvaa pitää tehdä. Albumi ei sorru saarnaamiseen, vaan se antaa lukijalle tilaa ajatella itse. Rakenteeltaan albumi on johdonmukainen ja selkeä, sisällöltään opettavainen ja puhutteleva, piirrokseltaan sisältöön sopivan realistinen.

Footnotes in Gaza -albumissa Sacco yhdistää sarjakuvan tehokeinoja journalistiseen osaamiseensa taitavasti. Piirrostyö ja teksti tukevat toisiaan mallikelpoisesti. Sisältö on karua mutta koskettavaa. Saccon albumi on niin taidolla tehty, että lukijan on jatkuvasti muistutettava itseään, että albumi kertoo todellisista ihmisistä ja tositaapahtumista.

VESA SAARINEN

Jussi Pakkanen – Reetta Laitinen 144 kertaa (ZUM TEUFEL)

Reetta Laitinen ja Jussi Pakkanen ovat tehneet hyvää jälkeä sarjakuvakentällä viime vuosina. Molemmat ovat julkaisseet töitään ahkerasti niin blogeissa kuin omakustanteina. Yhteistyön hersyvin lopputulos on ollut neliosainen Muna-bomber, huumoria ja seksiä viljelevä dekkari-parodia.

Nyt kaksikko on ylittänyt kaupallisen julkaisukynnyksen albumilla 144 kertaa. Lyhyt, tunnelmaan panostava kertomus liikkuu tutussa maastossa: nuorten aikuisten epävarmoissa parisuhdetunnelmissa.

On harmillista, että sen enempiä Laitisen anarkistisesta huumorista kuin Pakkanen purevan älykkäistä lohkaisuista ei albumissa näy jälkeäkään. 144 kertaa lähestyy uhaavasti suomalaisen sarjakuvakentän kuolemansyntiä, tekoiteellisuutta.

Päähenkilöt ovat Heli ja Pasi, jotka kohtaavat jomman kumman kodissa salaa, yhteistä kaveripiiriä hämäten. Mihin suhde kehittyi? Vai kehittykö mihinkään?

Jean-Philippe Peyraud Kauneuspilkkuja Suomentanut Saara Pääkkönen (WSOY)

Jean-Philippe Peyraudin *Kauneuspilkkuja*-sarjakuva ei voisi olla ranskalaisempi, vaikka se ajaisi polkupyörällä vastaan Seinen rannalla, basketri päässä ja punaviinipulloa kantaen.

Ollaan ranskalaistyyppisen kitchen sink -sarjakuvan ytimessä. Mies ja nainen ovat rakastelleet. Yhdynnän jälkeisessä tyvenessä aletaan purkamaan parisuhdetta: mies ja nainen ovat entisiä rakastavia, mutta molemmilla on vakavimmat suhteet toisaalla. Puhutaan yhteisistä tuttavista, sytytetään savukkeita, riidellään, pohditaan tulevaisuutta ja ollaan aivan helvetin ranskalaisia.

Piirtäjänä ja tarinankertojana Peyraud on suvereeni. Minialbumin pienet sivut eivät rajoita hänen kuviansa ilmaisuvoimaa, vaan uutta selkeän viivan kouluunkuntaa edustava Peyraud hahmottelee päähenkilöidensä tunteet täsmällisillä vedoilla.

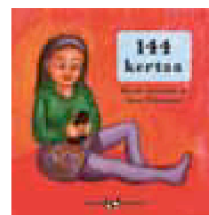
Kauneuspilkkuja on sarjakuva, jonka äärellä

Valitettavasti Helin ja Pasiin ollako-vai-eikö-olla -sääntö ei kerro mitään uutta kenellekään. Koska kerronnassa panostetaan eniten pitkiin katseisiin ja paljonpuhuviksi tarkoitettuihin hiljaisuuksiin, ei 48 sivussa tapahdu oikein mitään. Kokonaisuus on melko yhdenmukainen.

Kuudesta kohtauksesta koostuva tarina on ulkoisesti toteutettu huolellisesti Laitisen kotikuolaisuutta henkivä piirrosjälki viehättää silmää kuten aina. Suomalainen arkimiljö on tavoitettu hyvin.

Koska sekä Laitinen että Pakkanen ovat vuosien ajan tuottaneet varsin tasokasta sarjakuvaa, itse toivon, että he unohtavat seuraavassa teoksessa 144 kertaa -albumia vaivaavan jäykistelyn. Absurdi huumori ja nasevat kannanotot elämän eri ilmiöihin toimivat paremmin kuin laimea ihmissuhdefilistely.

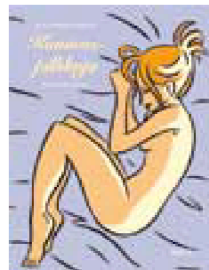
SALLA BRUNOU

kysyy, kertooko se oikeastaan mistään. Sarjakuvan rakenne on onneksi oivaltava. Samasta tilanteesta käydään kolme muunnelmia, joiden lähtökohtana ovat naisen kauneuspilkut: jokaisen tarinan alussa mies laskee ne, ja eri lopputulokset vievät keskustelun eri raiteille. Rakkaus on satunnaista, Peyraud kertoo.

Tuore, läheinen vertailukohta Peyraudin sarjakuvalle löytyy Suomesta. Reetta Laitisen ja Jussi Pakkanen hiljattain ilmestynyt 144 kertaa käy samoja latuja. Siinäkin epämääräistä parisuhdetta puetaan jaetussa sängyssä. Kenties kyse on ajan hengestä: halki läntisen maailman kolmikymppiset lapsi-aikuiset harhailevat parisuhteissaan, ja lapsuuden ja aikuisuuden rajatilan epävarmuus jatkuu pitkälle keski-ikään.

OTTO SINISALO

Aiju Salminen Potaatit (SAMMAKKO)

Helsingin Sanomien NYT-liitteessä ilmestynyt Potaatit on koottu yksiin kansiin. Turun taideakatemian animaatiolinjalta valmistunut Aiju Salminen on tehnyt jo joitakin vuosia tököseen animaatioita, kuvituksia ja sarjakuvaa, ja se näkyy lopputuloksessa. Vaivattoman näköinen, tyylielty jälki on sekä helposti lähestyttävää että tunteellista. Perunoissa ei juuri ole muotoa eikä väriä, mutta pallosilmät ovat persoonallaan vakuuttavia.

Vihanneksia ja hedelmiä käsittelevää sarjakuvaa ei ole tarjolla hirväästi, joten ammennettavana on uusia oivalluksia. Niihin Salminen tarttuu riemastuttavasti: perunoiden lapset ovat mukuloita, jotka teiniksi kasvettuaan elävät kuin pellossa.

Kerronta on lennokasta. Välillä tarinointi

muuttuu miltei tajunnanvirraksi. Stripit ovat rakenteeltaan yksinkertaisia, mutta useimmiten mukana on yllättävä käänne. Ihan joka jutussa lukija ei pysy mukana, mutta silti Salminen onnistuu välillä naurattamaan ääneen.

Perunaperheen arjen kautta ruoditaan niin aikuisten parisuhdetta kuin lasten ja vanhempien välejäkin. Salminen irvaillee myös suomalaisten ennakkoluuloisuudelle – pottuvanhemmat ovat toki ystävällisiä, mutta melko pikkuporvarillisia kauhistelijoita.

Kaikkiaan potaateista ei jää kovin väkevää jälkimakua,

mutta peruseruokaahan peruna onkin, ja sellaisena tarpeellista.

HANNELE RICHERT

